

Date: 20 สิงหาคม 2016

เมื่อวันศุกร์ที่ 19 สิงหาคม 2559 ที่ผ่านมา ดร.ประสาร ไตรรัตน์วรกุล อดีตผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย ได้ปาฐกถาเรื่อง “มหาวิทยาลัยในโลกที่ไม่เหมือนเดิม” ในสัมมนาผู้บริหารจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรื่อง “การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์จุฬาฯ” โดยมีรายละเอียดดังนี้

บทนำ

ขอบคุณท่านอธิการบดี คณะผู้บริหาร และคณาจารย์ที่ให้การต้อนรับและเปลี่ยนประสบการณ์เพื่อเตรียมการก้าวเข้าสู่ศตวรรษใหม่ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทั้งที่ผมไม่ได้เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษา และให้โอกาสผมตอบแทนสถาบันแห่งนี้ในฐานะ “ศิษย์เก่า” อีกทางหนึ่งด้วย การบ้านครั้งนี้ จึงไม่เป็นเพียงการส่งผ่านข้อคิดเห็นผ่านมุมมองจากประสบการณ์ในฐานะที่เคยเป็นผู้บริหารองค์กรภาครัฐและเอกชน แต่ยักรวมถึงฐานะศิษย์เก่าซึ่งมีความมุ่งหมายส่วนตัวอยากเห็นสถาบันที่ผมภาคภูมิใจแห่งนี้ดำรงเกียรติภูมิข้ามศตวรรษแห่งการเปลี่ยนแปลงได้อย่างสง่างาม

ศตวรรษที่ผ่านมา จุฬาฯ ได้ทำหน้าที่สมพระราชาปณิธานของรัชกาลที่ 5 และรัชกาลที่ 6 รวมถึงตอบโจทย์ประเทศได้ระดับหนึ่ง กล่าวคือ ในช่วงแรกของการพัฒนาประเทศ จุฬาฯ ได้มีส่วนผลิตบุคลากรเพื่อสนับสนุนระบบราชการ และเมื่อต่อมากิจการภาครัฐและเอกชนขยายตัว จุฬาฯ ก็ได้ขยายคณะต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการบุคลากรของประเทศ ศิษย์เก่าของจุฬาฯ มีส่วนสร้างความสำเร็จในหลายองค์กร และในหลากหลายสาขาอาชีพ

อย่างไรก็ดี บริบทต่างๆ ในศตวรรษใหม่ที่เรากำลังเผชิญต่างจากโลกในศตวรรษที่ผ่านมาในหลายมิติ นับเป็นความท้าทายสำหรับทุกคนและทุกสถาบันที่จะต้องปรับตัวอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ในโอกาสนี้ ผมขอร่วมเสนอมุมมองใน 3 ประเด็นคือ

- (1) โลกที่ไม่เหมือนเดิม
- (2) โอกาสและความท้าทายของมหาวิทยาลัยในโลกที่ไม่เคยหยุดนิ่ง
- (3) การขับเคลื่อนจุฬาฯ สู่ศตวรรษใหม่

1. โลกที่ไม่เหมือนเดิม

โลกของเราไม่เคยหยุดนิ่ง เนื่องจากมนุษย์มีสติปัญญา ความคิด จินตนาการ และปรับตัวได้ จึงทำให้มนุษย์สามารถก้าวออกจากถ้ำ จนไปยืนอยู่บนดวงจันทร์ได้ และสามารถคิดค้นนวัตกรรมใหม่ๆ ได้อย่างต่อเนื่อง จนทำให้สิ่งที่เคยอยู่ในจินตนาการเป็นจริงได้อย่างไม่น่าเชื่อ ที่สำคัญ ความพร้อมด้านเทคโนโลยีจะยิ่งทำให้การเปลี่ยนแปลงในอนาคต รวดเร็วและคาดเดายากยิ่งขึ้น มองไปข้างหน้า ความไม่เหมือนเดิมของโลกที่จะมีนัยต่อมหาวิทยาลัยในระยะต่อไป ผมคิดว่ามี 3 มิติสำคัญ

มิติแรก คือ โลกไร้พรมแดน

พัฒนาการของเทคโนโลยีด้านการคมนาคมและการสื่อสาร ทำให้ โลกที่เคยกว้างใหญ่กลับเล็กลงและแคบลง (world is flatter)

เสมือนประชาคมโลกเป็นชุมชนเดียวกันและผู้คนเดินทางไปมาหาสู่กันมากขึ้น ข้อมูลล่าสุดของ UN World Tourism Organization (UNWTO)

ระบุว่าคนที่เดินทางออกนอกประเทศมีเกือบ 20% ของประชากรโลก

และ Internet Smartphone และ social media ทำให้ข้อมูลข่าวสารเดินทางข้ามพรมแดนได้อย่างรวดเร็ว เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในที่หนึ่ง

ผู้คนทั่วโลกสามารถรับรู้และตอบโต้กันได้อย่างฉับพลัน ประเมินกันว่าปัจจุบันเกือบร้อยละ 70 ของประชากรโลกสามารถใช้เทคโนโลยี 3G ได้แล้ว

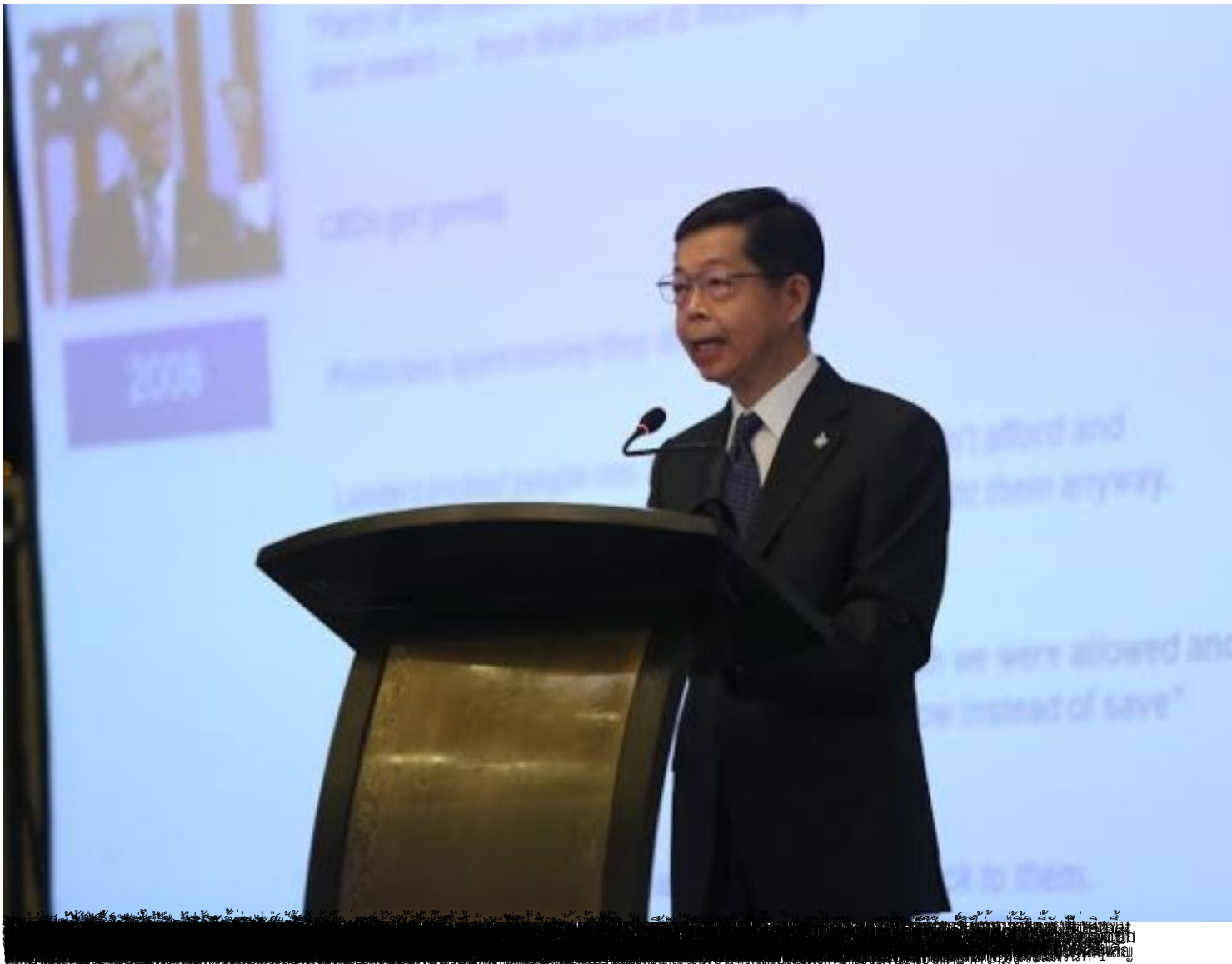
นักวิเคราะห์หลายท่านมองว่า สังคมและวัฒนธรรมทั่วโลกจะถูกหลอมรวมเป็นหนึ่ง ตัวอย่างง่ายๆ คือ ในเวลาเพียง 1 ทศวรรษ กระแส K-pop หรือเกาหลีฟีเวอร์ สามารถแทรกตัวไปทั่วทุกมุมโลกอย่างไม่น่าเชื่อ หรือภาพผู้อพยพที่หนีตายอัดแน่นในเรือเล็กๆ

ข้ามมหาสมุทรแต่เมื่อรอดชีวิตขึ้นฝั่งได้กลับถูกรังแกจากประเทศปลายทางที่ถูกถ่ายทอดออกมาได้สร้างความสะเทือนใจแก่ผู้คนทั่วโลกจนเรื่องสิทธิมนุษยชนที่พูดกันมาหลายสิบปีได้รับการดูแลในฐานะกติกาของโลกและมีการบังคับใช้อย่างจริงจัง

มิติที่สอง คือ โลกซับซ้อนมากขึ้น

Why? [Why?](#)
2. โอกาสและความท้าทายของมหาวิทยาลัยในโลกที่ไม่เคยหยุดนิ่ง

3. การขับเคลื่อนจุฬาฯ สู่ศตวรรษใหม่

